

Edel Saunte: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring i lov om invalide- og folkepension. (Om invalide- og folkepensionsbidrag).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 879, fremsættelsen i tidenden sp. 1613).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om Statsbanepersonalets Sygekasse.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 889, fremsættelsen i tidenden sp. 1614).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Waldemar Laursen: Den sygekasse, det foreliggende lovforslag har betydning for, Statsbanepersonalets Sygekasse, har gennem årene haft en særstilling inden for dansk sygeforsikringslovgivning. Måske har det sin årsag i dens opbygning, måske i, at det drejer sig om en af de ældste sygekasser i landet, der tillige er landsomfattende.

Denne sygekasses opståen kan i realiteten føres tilbage til den epoke, da de første jernbaner herhjemme begyndte deres virksomhed, altså før der endnu var tænkt på eller skabt en sygeforsikringslovgivning i vort land. Det vil sige, at man allerede da inden for det personale, der var beskæftiget ved de dengang dannede jernbaneselskaber, havde forståelsen af, hvilken betydning det havde at stå samlet og hjælpe hinanden, når sygdom for kortere eller længere tid slog en arbejdsfælle eller medarbejder ud, og selv om hjælpen vel nok

var begrænset, løstes opgaven i påkommende tilfælde, nemlig at holde den værste nød fra hjemmet.

Sygekasserne — der var to til at begynde med — havde livskraft i sig, de var levedygtige og virkede da også enkeltvis indtil 1934, da de sammensluttedes i en landsomfattende sygekasse for alle ved statsbanerne ansatte samt deres hustruer og børn under 15 år. Da imidlertid vor offentlige sygeforsikringslovgivning efterhånden blev udbygget og fik fastere rammer at arbejde under, fulgte Statsbanepersonalets Sygekasse med i udviklingen sideordnet med denne lovgivning. Den var selvstændig, den havde sin egen indtægt; men det var frivilligt, om personalet i de forskellige tjenestegrene ville stå i sygekassen eller foretrak en anden statsanerkendt eller statskontrolleret sygekasse i det område, hvor vedkommende havde sin bopæl.

I det store og hele fulgte man dog de samme regler inden for denne sygekasse, som gjaldt for den offentlige sygeforsikring. Der ydedes statstilskud til sygekassen, og den blev som de anerkendte sygekasser undergivet tilsyn af direktoratet for sygekassevæsenet med hensyn til godkendelse af vedtægter og ydelser. Også de sidstnævnte har i hovedsagen været de samme som i de anerkendte sygekasser, til hvilke der altid har været overflytningsret.

Hvad den lægelige behandling angår, og her tænker jeg på valg af læge, har en særlig ordning været gældende, idet den lægelige behandling er blevet foretaget og den dag i dag for øvrigt foretages af særlig ansatte jernbanelæger, med hvilke sygekassen ved fri forhandling har indgået overenskomster om behandling af medlemmerne. Disse overenskomster har dog altid i det store og hele været på linje med de overenskomster, der er blevet indgået med de offentlige sygekasser og lægerne. Behandlingen hos disse læger har altid været fri for samtlige medlemmer; herudover har man givet tilskud til medicin og tandpleje til såvel bemidlede som ubemidlede medlemmer af sygekassen.

Det foreliggende lovforslag må ses i relation til det af det i høje ting i juni 1960 vedtagne lovforslag om den offentlige sygeforsikring, en lov, der træder i kraft nu den 1. april. Loven tilsigter gennem rationel

[Waldemar Laursen.]

ordning af vore sygekasser inden for en nærmere bestemt frist at samordne de bestående sygekasser, således at der efterhånden kun kommer til at eksistere én sygekasse i hver kommune. Der blev ved denne forenkling set bort fra Statsbanepersonalets Sygekasse. Man ønskede ikke at ændre noget ved den særstilling, som sygekassen havde haft gennem tiderne inden for sygekasselovgivningen. Sygekassen havde jo en særlig opbygning. Den var landsomfattende, og kun personer ansat under de danske statsbaner kunne stå som medlemmer. Der var inden for sygekassen faktisk en ABC-ordning i lighed med den, som blev gennemført i den offentlige sygeforsikring. Der var ensartede ydelser til A- og B-medlemmerne, og en udigning af dette forhold fandt sted over kontingentet, der var gradueret som en procentdel af lønnen med en maksimumssats, der — så vidt jeg husker — i dag ikke overstiger 25 kr. månedlig. Det foreliggende lovforslag tilsigter da heller ikke, efter hvad jeg kan bedømme, at ændre noget ved sygekassens opbygning eller de bestående forhold i almindelighed. Det, lovforslaget tager sigte på, er blot at bringe loven i overensstemmelse med den nye sygeforsikringslov, således at denne lovs bestemmelser angående sygdomsbehandling og ydelser m. v. får tilsvarende betydning for denne kasses medlemmer.

Der er visse bestemmelser, der strider imod den nye lov, eller som er overflødige, og disse fjernes. Således udgår begrebet bidragydende medlem, idet dette begreb som bekendt i fremtiden kun har tilknytning til de statsanerkendte sygekasser.

Herudover skal jeg blot pege på et par af de realitetsændringer, der sker ved, at sygekassen nu får indarbejdet såvel den fra 1. april i den offentlige sygeforsikring gældende og forbedrede dagpengeordning som den nye sygelønsordning. Medlemmernes ansættelsesvilkår med løn under sygdom har jo hidtil ikke skabt det rette grundlag for ordninger af denne art, men nu ønsker man efter de forbedringer, der er sket i henhold til den nye sygekasselov, først og fremmest af hensyn til de hustruer, der ikke er lønarbejdere, at få dagpengeordningen indført, så der åbnes mulighed

for, at disse medlemmer kan sikre sig sygeløn under sygdom eller fødsel. For øvrigt vil også pensionister med eventuelt arbejdstab under sygdom få gavn deraf. At også den almindelige sygelønsordning føres ind i loven, vil få betydning for udearbejdende hustruer og pensionister, der har arbejde, selv om de har deres pension; de kan jo ifølge sygekassens vedtægt blive stående som medlemmer, selv om de arbejder for andre uden for sygekassens virkeområde. Til gengæld må parterne selvfølgelig betale til sygelønsfonden gennem deres arbejdsgiver.

Da bidraget til sygelønsfonden er noget uvedkommende for statsbanerne som følge af ansættelsesforholdet, er spørgsmålet om udbetaling af dagpenge løst på den måde, at sygekassen udbetaler dagpengene til medlemmerne for så senere at kræve refusion fra sygelønsfonden eller den stedlige kommune, hvis det drejer sig om fødsel, en, synes jeg, både smidig og fornuftig fremgangsmåde, som medlemmerne kun kan være tilfredse med.

Jeg skal ikke komme nærmere ind på tilskudsordningen fra staten. Jeg har noteret mig, at den bringes i overensstemmelse med den tilsvarende tilskudsordning til de anerkendte kasser. Rimeligt er det vel også, at den gældende ordning angående statsbanernes dækning af udgifterne ved kassens administration opretholdes; også dette er jo til gavn for medlemmerne.

Jeg vil gerne takke den højtærede socialminister for, at lovforslaget er fremsat nu. Det vil antagelig kunne færdigbehandles så betids, at lovens ikrafttræden til april bliver en kendsgerning. Jeg tvivler ikke om, at lovforslaget vil blive modtaget med tilfredshed af såvel ledelse som de ca. 45 000 medlemmer i kassen.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en både velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Peter Larsen: Det foreliggende lovforslag om Statsbanepersonalets Sygekasse må vel betragtes som det sidste led i den store sygekassereform, som var genstand for en debat her i tinget sidste år. Lovforslaget berører jo også på visse punkter den lov, der blev vedtaget, og derfor vil der vel også være anledning til ved denne første-

[Peter Larson.]

behandling af lovforslaget om Statsbanepersonalets Sygekasse at fremsætte visse principielle betragtninger vedrørende sygekassesagen i al almindelighed.

Som nævnt af den foregående ordfører indtager Statsbanepersonalets Sygekasse en særstilling på flere måder. Ikke alene derved, at det er en fagkasse, men den er landsomfattende, og den havde, i modsætning til hvad der var tilfældet i henhold til tidligere sygekasselovgivning, mulighed for inden for sin medlemskreds at have både såkaldte bemidlede og ubemidlede som nydende medlemmer. Dertil kommer yderligere, at denne kasse modtog 50 000 kr. om året i tilskud fra statsbanerne til delvis dækning vedrørende udligningskassen til begravelseshjælp, samt yderligere, at statsbanerne betalte lønningsudgifterne ved sygekassens administration.

Der var altså på en række områder væsentlige fordele for medlemmerne i denne kasse set i forhold til andre sygekassemedlemmer, og disse fordele havde man, og har man, uanset at man har modtaget et statstilskud, som ligger nogenlunde på linje med det statstilskud, andre sygekasser har modtaget. Men Statsbanepersonalets Sygekasse har jo et fortrin mere, en ret væsentlig ting, nemlig den, at denne sygekasse har den højtærede socialministers bevågenhed, hvis man ikke kan bruge stærkere ord og sige, at den har ministerens kærlighed. Denne sygekasse hører jo til de undtagelser, som har undgået den likvidering, som andre sygekasser, også faglige kasser, kom ud for ved den store lovs gennemførelse sidste år — og det var ikke alene faglige kasser, det var også gamle kasser, måske nogle af de ældste, vi havde, som måtte give op over for enhedstanken; de kunne ikke få lov til at fortsætte.

Der er altså tale om en væsentlig forskel i indstillingen over for den i dette lovforslag omhandlede kasse og de andre kasser. Jeg tænker i denne forbindelse også på fortsættelsesygekasserne, som i dag fører en næsten fortvivlet kamp for at få lov til at eksistere, netop fordi man ved den nye sygekasselov indførte de nye B-afdelinger og favoriserede disse i kraft af et statstilskud, og navnlig i kraft af, at de lønmodtagere, som den tvungne sygelønsord-

ning omfatter, ikke kan stå som medlemmer af disse fortsættelsesygekasser.

Det var det, der var stridens problem i fjor, og jeg kan ved denne lejlighed ikke tilbageholde en bemærkning til det mindste af regeringspartierne, det radikale venstre, som under behandlingen i fjor på et sent tidspunkt tog et initiativ, der efter dets opfattelse skabte ligestilling mellem B-afdelingerne og fortsættelsesygekasserne. Man var tilsyneladende meget stolt af den ambulancetjeneste, man her iværksatte. Man var så tillidsfuld over for egne gerninger, at man ikke ville tro de advarsler, vi fra vor side fremsatte om, at de forslag, man kom med, ikke var tilstrækkelige til at sikre, at kasserne kunne bestå. Men hvad er det, vi oplever nu, få uger før den nye lov træder i kraft? Vi oplever, at flere fortsættelsesygekasser må give op i konkurrencen med B-afdelingerne. Vi har set i Ringkøbing amt, vi har set i Århus — og vi vil måske få det at se andre steder — at de må give op, fordi man har skabt urimelige arbejdsvilkår, og fordi man ved at fastlægge sygelønsordningen i den almindelige sygekasse har umuliggjort den tilgang, som ellers var naturlig.

Jeg ser, at formanden for de københavnske sygekasser i en artikel i Politiken har oplyst, at han anslår, at mellem halvdelen og en tredjedel af fortsættelsesygekassen „Danmark“s medlemmer er lønmodtagere. Det er givet, at hvis op imod halvdelen af disse medlemmer skal tvinges over i B-afdelingerne, når den nye lov træder i kraft den 1. april, vil der være skabt en skævhed, som det bliver svært at udligne. Vi oplever dette, samtidig med at man forsøger at beskære muligheden for at lade formuerne blive stående i fortsættelsesygekasserne, så vi kan i sandhed karakterisere den radikale aktion på den måde, at vel kom ambulancen, men patienten var allerede forinden død af sine sår. Det er i og for sig et skoleeksempel på, hvilken garanti der ligger i, at det lille radikale venstre møder op med forslag mod det store regeringsparti. Ministeren vidste nok, hvad han gjorde på dette område, og det er vel også årsagen til, at han kunne acceptere de ændringsforslag, som på radikalt initiativ var udarbejdet.

Må jeg dernæst sige, at princippet med

1953

9/3 61: 1. beh. af f. t. l. om Statsbanepersonalets Sygekasse.

1954

[Peter Larsen.]

hensyn til enhedstanken unægtelig bliver en lille smule gennemhullet i det lovforslag, der her er til behandling. Som nævnt skal Statsbanepersonalets Sygekasse bestå, men loven herom skal tillempes, så at den kommer til at ligge på linje med den nye sygekasselov. Der er enkelte undtagelser, som jeg kort skal omtale.

Den første er, at den ikke kan have bidragydende medlemmer, altså C-afdelinger, som de almindelige sygekasser, hvorimod man med hensyn til selve rettighederne — sygehjælp og hjælp under forskellige former — vil tilstræbe, at satserne stort set bliver ens. Det samme gælder adgangen til at opnå dagpenge, både den såkaldte frivillige sygelønsordning og den såkaldte tvungne. Her har man altså fulgt kassens ønske om en ligestilling. Jeg har i og for sig lidt svært ved at se, at det skulle være det helt store problem for denne kasse, for den medlemskare, der flokkes i Statsbanepersonalets Sygekasse, omfatter jo nok i overvejende grad eller vel næsten udelukkende personer, som også oppebærer løn under sygdom.

Jeg skal dog ikke for mit vedkommende modsætte mig denne nydannelse i Statsbanepersonalets Sygekasse, fordi man — som anført i bemærkningerne til lovforslaget — mener at kunne bruge den i visse tilfælde; når andre har adgang til disse goder, er det efter vor opfattelse rimeligt, at også disse medlemmer har det.

Der er imidlertid en ting til, jeg gerne vil nævne, og det er, at man, trods forsøg på ligestilling, alligevel har opretholdt forskelle på visse områder. Det er noget, vi meget gerne vil have undersøgt i det udvalg, der forhåbentlig bliver nedsat, fordi man opretholder den bestemmelse i lovforslaget, at statsbanerne som hidtil skal betale kassens administrationsudgifter; det er nemlig efter vor opfattelse et spørgsmål, om det er rimeligt, at opretholde denne bestemmelse. Det er lidt svært at finde ud af, hvor stort et beløb det drejer sig om, men det fremgår

af sygeforsikringskommissionens betænkning, at der ved udgangen af 1957 i Statsbanepersonalets Sygekasse befandt sig godt og vel 41 000 medlemmer, og det ærede medlem hr. Waldemar Laursen har oplyst, at dette tal nu ligger omkring 45 000. Hvis man regner med den samme administrationsudgift for denne sygekasse, som man regner med i andre sygekasser, og tager administrationsudgiften pr. medlem i en sygekasse i en provinsby, viser det sig, at den ligger på 12-13 kr., og det vil altså sige, at vi her står over for, at statsbanerne betaler en administrationsudgift for denne sygekasse på godt og vel $\frac{1}{2}$ mill. kr. Jeg har forsøgt at få dette tal bekræftet, men det findes ikke direkte anført på finansloven, fordi det er inkluderet i den rubrik, der hedder velfærdsudgifter, og som figurerer på statsbanernes budget. Når man ifølge lovforslaget vil tilstræbe nøjagtig samme statsrefusion til denne sygekasse, som man giver andre sygekasser, og give adgang til de samme ydelser, så ville det vel være rimeligt, når man skal overveje spørgsmålet om ligestilling, at man ser lidt nærmere på dette spørgsmål.

Om jernbanelægernes frirejser på statsbanerne har jeg ikke mange bemærkninger at gøre. Dels må vi erkende, at visse særlige hensyn spiller ind vedrørende disse specielle forhold, dels ligger det jo i den almindelige sygekasselov således, at det ikke er sygekasserne, men kommunerne, der skal betale rejseudgifter for de almindelige læger.

Man vil altså ikke alene bevare denne sygekasse, man tager også det skridt, at man følger sygekassens ønsker op på den række områder, som jeg her har nævnt, og man foreslår indført en del principper i loven, som vi var imod, da man gennemførte den nye store sygekasselov. Jeg vil derfor gerne her ved lovforslagets første behandling sige, at vi ikke har taget beslutning om vor stillingtagen ved lovforslagets endelige behandling. Nu må vi i udvalget se, hvor langt vi kan komme frem,

[Peter Larsen.]

og se, om man vil give os indrømmelser, der kan muliggøre vor medvirken.

Forinden jeg slutter, vil jeg gerne berøre en enkelt ting mere i forbindelse med sygekassesagen i øvrigt, netop fordi sygekassesagen i denne tid diskuteres mand og mand imellem, idet man jo nu pr. 1. april står over for en ny epoke i dansk sygekasse-lovgivning. Der har fra forskellig side været ydet bidrag til den stående debat om dette spørgsmål, og et af de bidrag, som nok har vakt mest opmærksomhed, er vel den pjece, som sygekasserne har udsendt til samtlige husstande. Et er, at man fra sygekassernes side udsender en pjece, at sygekasserne, der modtager store offentlige tilskud, anvender store beløb til en sådan husstandsudsendelse, noget andet er, at pjecen på visse punkter er urigtig og i sin form vildledende. Der står i denne pjece, at personer over 16 år, der ikke melder sig som aktive medlemmer inden 1. oktober 1961, er pligtige at være passive medlemmer af en sygekasse, og at denne pligt er livsvarig. Jeg har ønsket at anholde denne passus, fordi denne husstandsudsendelse af en pjece jo næsten fremtræder som en trussel; og netop fordi der er direkte fejl i den, synes jeg det bør påtales. Der er i realiteten tre fejl alene i de få sætninger, der her er tale om. For det første er de, der er medlemmer, af en fortsættelsessygekasse, ikke pligtige at melde sig ind i en almindelig sygekasse. For det andet vil et eventuelt midlertidigt medlemskab af en C-afdeling ikke være livsvarigt, fordi man kan gå over som nydende medlem, når som helst man ønsker det; man må blot regne med et halvt års ventetid for at kunne oppebære hjælp fra sygekassen. Den tredje fejl kommer frem i forbindelse med denne debat om Statsbanepersonalets Sygekasse, som danner en undtagelse; de medlemmer, der ønsker at stå dér, er jo heller ikke omfattet af den bestemmelse, der omtales i pjecen.

Derfor er det ret naturligt at spørge: hvilke motiver har sygekasserne haft til at udsende en sådan pjece, og hvorfor har man ikke skrevet den i et ordvalg, der var rigtigt? Man afslører, at man her har haft til hensigt at vildlede, og afslører en hensigt, der tydeligt fortæller os, at man til-

syneladende vil tage alle midler i brug for at lokke folk over i de almindelige sygekasser og derved yderligere bidrage til at ødelægge de frie forsikringsformer, der netop i dag giver næsten lige så store tilskud eller refusioner, som man gør i de nyoprettede B-afdelinger. Jeg vil gerne på den givne foranledning, med baggrund i mine bemærkninger vedrørende denne pjece, bede den højtærede socialminister kommentere den. Jeg håber, at den højtærede minister i sin kommentar vil tage afstand fra den fremgangsmåde, man her har anvendt. Vil man oplyse fra sygekassernes side, må man gøre det korrekt. Jeg håber at få et svar fra den højtærede minister, der ikke efterlader tvivl om, at ministeren også deler det synspunkt, jeg her har givet udtryk for.

Ninn-Hansen: Det er som nævnt af det ærede medlem hr. Peter Larsen det sidste forslag, vi vel kan forvente i hele sygeforsikringskomplekset, der her er til drøftelse. Vi kan vel også sige, at det ikke er for tidligt, at den højtærede minister har fremsat dette forslag. Når det er hensigten, at loven skal træde i kraft den 1. april og vi i dag har den 9. marts, må man vel sige, at det er i sidste øjeblik, at den højtærede minister er fremkommet med sit lovforslag vedrørende Statsbanepersonalets Sygekasse.

I modsætning til den øvrige del af det kompleks af lovforslag, den højtærede minister har fremsat og fået vedtaget på sygeforsikringsområdet, har vi i det konservative folkeparti sympati for dette lovforslag. Med dette forslag er der et ønske om at bevare en fornuftig og godt arbejdende sygeforsikring. Der kan være enkeltheder i lovforslaget, som vi gerne vil drøfte nærmere. Jeg kan i denne forbindelse henvise til de kritiske bemærkninger, som det ærede medlem hr. Peter Larsen fremsatte, men vi har altså det ønske positivt at medvirke til en gennemførelse af dette lovforslag, hvorefter Statsbanepersonalets Sygekasse kan bevares.

Der er jo det særkende ved det lovforslag, der her er fremsat, i modsætning til den almindelige sygeforsikringsordning, vi har i dag, at der ikke findes nogen sygekassegrænse. Der er i dette lovforslag givet

[Ninn-Hansen.]

Statsbanepersonalets Sygekasse ret til at administrere dagpengeordningen, hvilket vi finder fornuftigt og rimeligt.

Vi vil gerne i udvalget nærmere drøfte lovforslagets § 10 vedrørende opløsning af sygekassen. Vi er blevet kloge af skade på dette område og vil gerne vide nøjagtigt, hvad det er, dette forslags bestemmelser om fordelingen af formuen ved opløsning betyder. Den højtærede socialminister er jo i denne bestemmelse stærkt placeret i forbindelse med fordelingen af formuen. Jeg vil gerne spørge — det gælder generelt — hvordan den højtærede ministers placering i øvrigt er ved opløsning af sygeforsikringer, der er undergivet sygekassedirektørens tilsyn. Det har jo en interesse i forbindelse med fortsættelseskasserne. Som nævnt har fortsættelseskasserne to steder vedtaget opløsning; det er vedtaget af repræsentantskaber, der for størstedelen var valgt, inden den sygeforsikringslov, der træder i kraft den 1. april, var kendt. Det er altså et flertal, man tidligere har fået, man har benyttet til at opløse disse kasser uden at spørge medlemmerne.

Jeg vil derfor bede den højtærede minister oplyse, hvorledes hans placering er i dag med hensyn til sygekassernes og sygeforsikringernes opløsning, og om den højtærede minister ikke, på grundlag af hele det tilsyn, man har med sygekasserne og fortsættelseskasserne efter den nuværende lov, mener, at han selv har et ansvar i forbindelse med dette. Jeg vil gerne spørge den højtærede minister, om det efter hans opfattelse er rimeligt og rigtigt, at man kan gennemføre en sådan opløsning uden at spørge medlemmerne. Det er ikke alene et juridisk spørgsmål; jeg tror, det vil have interesse for medlemmerne, måske også repræsentantskabsmedlemmerne, i disse fortsættelseskasser — og også i de fortsættelseskasser, der ønsker at bestå — at få at vide, hvordan den højtærede minister stiller sig til dette, at nogle få mennesker, der sidder i repræsentantskabet, valgt på et andet grundlag, vil opløse disse kasser uden at spørge de mange medlemmer. Dernæst det mere juridiske: hvordan opfatter ministeren sin egen stilling på grundlag af den tilsynsmyndighed, der findes i dag over for fortsættelseskasserne?

Det ærede medlem hr. Peter Larsen var i forbindelse med omtalen af dette lovforslag inde på sygekassernes pjece angående den ny lovs ikrafttræden. Jeg skal i fortsættelse af det ærede medlems bemærkninger blot stille et enkelt spørgsmål til den højtærede socialminister. Har den højtærede socialminister, der jo kender denne pjece fra sygekasserne, i kraft af sin stilling foretaget sig noget på dette tidspunkt? Det ærede medlem hr. Peter Larsen opfordrede den højtærede minister til at udtale sig herom; hvis man imidlertid allerede i dag må sige — og jeg kan ikke se, man kan sige det anderledes — at der er givet urigtige oplysninger, at det ikke er nogen fair orientering, der er givet, har den højtærede minister jo i kraft af sin stilling haft adgang til at tilkendegive sin mening om det tidligere, og jeg vil derfor gerne høre, om den højtærede minister har foretaget sig noget i anledning af de urigtige oplysninger i denne pjece.

Jeg skal ikke her ved denne førstebehandling, hvor det jo som ved andre førstebehandlinger er meningen at man skal drøfte de mere principielle spørgsmål — og vel i denne forbindelse hele det system, som dette lovforslag er et led i — genoptage den diskussion, vi tidligere har haft med den højtærede minister om sygeforsikringslovgivningen. Den højtærede minister har jo haft et flertal bag sig, og det ved vi — også fra andre sager — er noget, den højtærede minister lægger vægt på. Når den højtærede minister har sit flertal, så kan vel alle, inklusive ombudsmanden, sige, hvad de vil; den højtærede minister føler sig i sikker havn.

Jeg vil blot spørge, om den højtærede minister vil være villig til at forhandle om en ordning, hvorefter fortsættelseskasserne får samme stilling med hensyn til administrationen af dagpengeordningen, som man giver Statsbanepersonalets Sygekasse. Den højtærede minister kan selvfølgelig afvise dette spørgsmål og sige, at det kommer ikke det foreliggende lovforslag ved, heller ikke det udvalg, der formentlig bliver nedsat, men det er jo — det tror jeg den højtærede minister er enig med mig i — et rent praktisk spørgsmål, om vi skulle drøfte det i det kommende udvalg til behandling af dette lovforslag, eller om oppo-

[Ninn-Hansen.]

sitionen skulle genfremsætte de ændringsforslag, vi stillede til anden behandling af sygeforsikringsloven. Det afgørende i dag er at få at vide, om den højtærede socialminister og det flertal, der har gennemført denne lovgivning, er parat til at drøfte muligheden for en gennemførelse af en ordning, hvorefter fortsættelseskasserne får mulighed for at administrere dagpengeordningen.

Den højtærede minister ved lige så vel som jeg, at dette spørgsmål har haft stor betydning; og jeg håber for flertallet her i tinget, at det har haft en større betydning, end man regnede med, dengang man vedtog loven — at det var til en vis grad uvidenhed om de faktiske virkninger, der bevirkede, at man alligevel vedtog sygeforsikringsloven i den form, den fik; jeg forstår i hvert tilfælde ikke de radikale udtalelser, der blev fremsat på det tidspunkt, hvis man ventede disse konsekvenser af forskelsbehandlingen af sygekasserne og fortsættelseskasserne.

At det faktisk har haft en betydelig virkning, ved vi ikke mindst igennem den indkaldelse, der var til et ekstraordinært repræsentantskabsmøde i sygeforsikringen „Danmark“, hvor man foreslog en opløsning af fortsættelseskassen med den motivering, der er angivet i en skrivelse af 21. januar 1961 til repræsentantskabets medlemmer. Der står heri som begrundelse for forslaget om opløsning — jeg anmoder den højtærede formand om tilladelse til at citere —:

„Under drøftelse af foreningens fremtidige virksomhed er det fra forskellig side fremhævet, at en stor del af foreningens medlemmer af hensyn til de fordele, som den ved lov om den offentlige sygeforsikring gennemførte dagpengeordning til lønarbejdere byder disse, fra 1. april 1961 vil være nødsaget til at søge tilknytning til de statsanerkendte sygekasser i København“.

Når det deri bliver angivet klart og koncist, at de pågældende repræsentantskabsmedlemmer i „Danmark“ ønsker kassen opløst, fordi der er for mange medlemmer, der går ud af „Danmark“ på grund af denne forskelsbehandling — dette at fortsættelseskasserne ikke får adgang til at

administrere dagpengeordningen — er det ganske indiskutabelt, at det betyder noget, at denne mulighed ikke er til stede.

Jeg går ud fra, at det i særlig grad interesserer det ærede medlem hr. Baunsgaard. Det ærede medlem havde jo den særlige stilling ved anden behandling af sygeforsikringslovsforslaget, at han advarede imod at gennemføre sygeforsikringsloven. Ved lovforslagets tredje behandling var det ærede medlem hr. Baunsgaard imidlertid blevet urolig. Det ærede medlem mente på det tidspunkt, at nu var forskellene blevet således ophævet, at fortsættelseskasserne var blevet rigtigt placeret. Da det ærede medlem jo er politisk ordfører for det radikale venstre har det interesse at få at vide, hvordan det ærede medlem nu ser på konsekvenserne af den lovgivning, han var med til at gennemføre; om det ærede medlem virkelig mener, at der var nogen grund for ham til at blive så urolig, at han kunne stemme for loven, således som han gjorde det, eller om det ærede medlem, der som politisk ordfører jo har en stærk stilling — håber jeg da — også i forhold til det andet regeringsparti, nu vil medvirke til, at vi sørger for at få ændret sygeforsikringsloven, som det ærede medlem dengang ikke kunne gennemføre, således at fortsættelseskasserne får adgang til at administrere dagpengeordningen. Det radikale venstre er dog stadig væk medlem af regeringen, og hvis det radikale venstre mente noget med det, man dengang sagde, må det radikale venstre vel kunne sige, at når loven får disse konsekvenser, vil partiet gerne medvirke til at lave den om.

Jeg husker, hvorledes det radikale venstres ordfører, fru Else Zeuthen, udtalte sig — det står i Folketingstidende for 1959-60, sp. 5774:

„Men vi er fra det radikale venstres side fuldt ud gået ind for den idé, at der skal gives de medlemmer af fortsættelseskasserne, som ønsker at forblive i de kasser, som de mener gennem årene har givet dem en god hjælp, mulighed for at fortsætte.“

Denne mulighed har de imidlertid ikke, når nogle få mennesker i repræsentantskabet opløser foreningen uden at spørge medlemmerne.

[Ninn-Hansen.]

Jeg er klar over, at det radikale venstres ordfører i denne sag, det ærede medlem fru Grethe Philip, er i besiddelse af noget, der er vigtigt for et radikalt folketingsmedlem, nemlig fortids uskyld på dette område. Det ærede medlem har ikke haft noget at gøre med denne lovgivning, og derfor venter vi, at det ærede medlem i særlig grad vil medvirke til, at vi nu får en forbedret sygeforsikringslov på dette område. Det ærede medlem har dog måske været med til på det radikale venstres landsmøde i maj sidste år at vise sin positive stilling, som vi altså venter os noget af.

Nu er det jo blevet diskuteret i tinget, hvad det radikale venstre egentlig havde vedtaget ved dette landsmøde, men vi forstår, at partiet havde vedtaget en resolution, hvori det hed, at en ny sygeforsikringsordning, der bibeholdt fortsættelseskassernes virksomhed, ligeledes burde gennemføres nu. Vi håber, at det ærede medlem vil leve op til denne udtalelse, som det ærede medlem har været med til at vedtage, således at man nu ikke ved at beholde loven, som den er, lader en ordning bestå, hvorefter man ikke giver medlemmerne ret til at blive i deres fortsættelseskasse, men gennemfører en ordning, så at man kan bevare fortsættelseskasserne.

Grethe Philip: De ærede medlemmer hr. Peter Larsen og hr. Ninn-Hansen har vist en overordentlig interesse for de radikales synspunkter på hele dette område, og nu i sidste omgang specielt min stilling til disse problemer. Jeg kan kun være glad for, at min stilling hertil følges med så stor interesse. Jeg havde nu ikke tænkt mig, at dette lovforslag skulle give anledning til den store principielle debat om sygeforsikring og om fortsættelseskasserne og deres beståen, og jeg vil derfor nøjes med at sige, at jeg betragter det foreliggende lovforslag som et vigtigt led i bestræbelserne for at give større adgang til økonomisk sikring under sygdom, og at jeg på mit partis vegne kan give tilsagn om en velvillig behandling af lovforslaget.

Storgaard: Det foreliggende forslag til lov om Statsbanepersonalets Sygekasse kan

mit parti give den varmeste anbefaling. Lovforslaget betegner en ajourføring som følge af den nye sygeforsikringslov, der i alle tilfælde er en forbedring i forhold til den gældende ordning; dette gælder f. eks. spørgsmålet om dagpenge i sygdomstilfælde for jernbanemandens hustru. Samtidig er der i lovforslagets § 6 vedrørende tilskud til lægemidler sket et stort fremskridt for medlemmerne.

Må jeg til slut i modsætning til det ærede medlem hr. Peter Larsen takke den højtærede minister for bevågenheden. Jeg skal ikke gå i rette med det ærede medlem hr. Peter Larsen på grund af hans udtalelser i dag; det er jo landskendt, at venstre altid har uvilje, når det drejer sig om statens tjenestemænd.

Arne Bertelsen: Forslag til lov om Statsbanepersonalets Sygekasse er for størstedelen en ajourføring, hvorved denne sygekasse kommer på linje med de almindelige statsanerkendte sygekasser. Intetsteds omtales imidlertid begreberne bemidlet og ubemidlet, idet Statsbanepersonalets Sygekasse omfatter såvel bemidlede som ubemidlede medlemmer. I forvejen finder de uafhængige, at sygekassegrænsen er sat for højt, idet nu efterhånden omtrent 80 pct. af befolkningen skal have statsstøtte til sygebehandlingen. Det er ikke noget stort spørgsmål, men vi finder det alligevel ikke helt rimeligt, at end ikke denne grænse findes inden for Statsbanepersonalets Sygekasse. Ganske vist er statstilskuddet beregnet efter antallet af det, man kalder nydende ubemidlede medlemmer, men staten yder disse kasser et væsentligt ekstrabeløb ved at afholde løningsudgifterne ved sygekassens administration som anført i § 6, stk. 2. Vi finder ikke, at det er helt rimeligt, at statsbanesygekassen på denne måde favoriseres i forhold til andre sygekasser, for slet ikke at tale om fortsættelsesygekasserne.

Jeg kan helt slutte mig til de ærede medlemmer hr. Peter Larsen og hr. Ninn-Hansen i deres meget skarpe udtalelser om den urimelige behandling, der er blevet fortsættelsesygekasserne til del. Jeg mener endda, at den nye lov om offentlig sygeforsikring, som efterhånden meget let vil ud-

[Arne Bertelsen.]

vikle sig til et sygekassediktat over for lægerne, vil få alvorlige følger for den fremtidige lægebehandling i landet.

Baunsgaard: Foranlediget af de bemærkninger, det ærede medlem hr. Ninn-Hansen gjorde til mig, vil jeg sige, at jeg ville næppe finde det velbegrundet, om jeg i dag gav udtryk for at have ændret stilling over for en lov, der endnu ikke er trådt i kraft, og man kan endnu ikke sige noget som helst om, at fortsættelseskasserne har ført bevis for, at de ikke kan eksistere. I den fortsættelseskasse, jeg er medlem af, har vi vedtaget at gå energisk ind i arbejdet; det tror jeg de fleste fortsættelseskasser vil gøre, og det ærede medlem har ikke over for mig i dag ført noget som helst bevis for, at der er sket en udvikling, der er anderledes end den, jeg havde forudset sidste år ved sygekasselovens behandling.

Mørk: Det, der kalder mig herop, er de bemærkninger, der er faldet fra de ærede medlemmer hr. Peter Larsen og hr. Ninn-Hansen angående en tryksag, hvis udarbejdelse jeg har haft en lille smule at gøre med, en tryksag, som er sendt ud til hele den danske befolkning. At den er sendt ud, er i hvert fald ikke noget, der kan kritiseres, for en af de ting, som vi i og for sig var enige om i kommissionen, var, at når den tid kom, hvor den store reform skulle føres ud i livet, skulle hele befolkningen have saglig oplysning om den. Der er især peget på en bemærkning i denne tryksag, som jeg med den højtærede formands tilladelse vil citere:

„Personer over 16 år, der ikke melder sig som aktive medlemmer af sygekassen, har fra den 1. oktober 1961 pligt til at være passivt medlem (C-medlem) af sygekassen. Pligten til at være medlem er livsvarig.“

Jeg skal ærligt indrømme, at det er en lapsus, der har indsneget sig. På den anden side er det, der står, jo i og for sig rigtigt. Skulle det være helt rigtigt, skulle der stå det, man blev enig om mellem anden og tredje behandling af det lovforslag, hvis regler træder i kraft den 1. april, nemlig at fortsættelseskasserne kunne optage disse passive medlemmer. Men de statsanerkendte

sygekasser som sådanne behøver dog ikke og er ikke forpligtede til i deres pjeece at omtale de ting og rettigheder, andre kasser har. Jeg vil dog gerne sige, at der har været en forhandling mellem lederne for fortsættelseskasserne og ledelsen for de danske sygekasser, og de er i og for sig enige om — hvad jeg også ved der er udsendt til De samvirkende Centralforeninger af Sygekasser — en beklagelse af dette forhold.

Da jeg nu er på talerstolen, vil jeg gerne sige, at det ærede medlem hr. Peter Larsen ligesom forsøgte at slå fast, at man kunne sammenligne det, der nu foreslås for Statsbanepersonalets Sygekasse, med fagkasserne, som nu skal nedlægges, og man kunne også sammenligne det med fortsættelseskasserne. Det er jo ikke rigtigt, for Statsbanepersonalet Sygekasse har, som det også fremgår af den redegørelse, min partifælle, det ærede medlem hr. Waldemar Laursen fremførte, været statsanerkendt i mange år, og det har fortsættelseskasserne aldrig været, men de har været statskontrollerede. Men det er rigtigt, at vi i udvalget var enige om, at denne landskasse, som der her er tale om, og De døves Landskasse fortsat skulle have lov til at eksistere, og så er det ganske givet, at så må også denne statsbanernes kasse have samme fordele som andre statsanerkendte sygekasser.

Det kunne være fristende for mig at gå lidt ind på de bemærkninger, som er fremsat vedrørende strukturændringen, men jeg skal afholde mig derfra.

Socialministeren (Bomholt): Det foreliggende lovforslag er et teknisk, administrativt forslag i relation til en vedtagen lov, og de problemer, der kan være at drøfte, vil jo være af saglig karakter.

Det ærede medlem hr. Peter Larsen rejste spørgsmålet, om statsbanerne nu også skal betale administrationsudgifterne ved denne kasse, og ønskede nærmere oplysninger. Jeg skal gerne forsøge at fremskaffe de oplysninger, det ærede medlem måtte ønske, men ser jo meget nødtigt, at det ærede medlems motiv skulle føre til et resultat. Jeg synes, det er rimeligt, at den hidtidige ordning bevares.

Med hensyn til sygekasser og fortsættel-

[Socialministeren.]

sygekasser har jeg deltaget i disses sidste årsmøder. På sygekassernes årsmøde var der enstemmig tilslutning til den gennemførte lovgivning. Fortsættelsesygekassernes årsmøde fik et sobert og sagligt stilfærdigt forløb. En repræsentant for Ribe amt spurgte på sine medlemmers vegne, om det ikke skulle være gøriligt, at fortsættelseskasserne kunne yde nøjagtig det samme som de almindelige sygekasser, og hertil svarede formanden, hr. P. J. Pedersen: vi skal ikke konkurrere, vi skal følge vor egen, saglige linje. Jeg tror, det er formandens grundsynspunkt. De fortsættelseskasser, der ønsker at fortsætte, fortsætter selvfølgelig på lovens grund.

Jeg har ikke efter sygekasselovforslagets vedtagelse taget noget som helst initiativ i forholdet sygekasser og fortsættelseskasser; tingene går deres gang. Sygeforsikringsdirektoratet har indtaget sin helt naturlige placering i billedet, og kun de cirkulærer, der passerer mit bord, har jeg set igennem. Jeg har set den pågældende sygekassepjece, men ikke studeret den nærmere. Socialministeriet har ikke noget som helst med pjecen at gøre; det er som borger med bopæl Provstevænget 11, Roskilde, jeg har læst den.

Det ærede medlem hr. Ninn-Hansen beklagede, og med nogen ret, den sene fremkomst af det foreliggende lovforslag og gjorde opmærksom på, at vi jo snart har den 1. april, men tænkte ikke desto mindre på muligheden af at få indført ændringer i sygeforsikringsloven, navnlig med hensyn til dagpengeordningen. De cirkulærer, der er udstedt vedrørende sygeforsikringens ikrafttræden, er vel ikke meget mere end 14 dage gamle.

Peter Larsen: Det ærede medlem hr. Storgaard var så venlig at give en karakteristik, begrundet i mine udtalelser i første omgang. Det ærede medlem sagde, at det var en kendsgerning, at venstre altid er uvillig, når det drejer sig om statstjenestemænd; men jeg synes i høj grad det ærede medlem savner en begrundelse for denne påstand, for det fremgik ikke af min tale, at jeg på de punkter, vi her diskuterer, udtrykte nogen uvilje. Jeg gik netop i mit indlæg ind for en ligestilling mellem Stats-

banepersonalets Sygekasse og andre sygekasser, både hvad angår rettigheder, hvad angår ydelser, og hvad angår tilskud fra det offentlige; og det må vel være det mål, vi stræber efter, at vi søger at skabe ligestilling, uanset om det drejer sig om statstjenestemænd eller almindelige borgere. Derfor vil jeg gerne karakterisere den udtalelse, det ærede medlem fremsatte, som værende en løs påstand uden bevisførelse.

Må jeg dernæst vedrørende det ærede medlem hr. Mørks bemærkninger om den pjece, der er udsendt, sige, at jeg i og for sig er glad for, at et fremtrædende medlem af vore sygekasser her fra folketingets talerstol indrømmer, at der har indsneget sig en lapsus, men det er jo beklageligt, når det kommer frem på den måde, som tilfældet er: at man næsten skal provokere det frem fra folketingets talerstol. Jeg bemærkede godt nok udtalelsen fra det ærede medlem om, at man havde ladet centralforeningerne tilgå en skrivelse, hvori man ville forsøge i nogen grad at tilbagekalde visse af disse udtalelser, og jeg bemærkede også, at det ærede medlem var inde på, at sygekasserne ikke var forpligtet til at omtale andre kassers virkefelt. Men det, som jeg synes har været det stødende i denne sag, var den måde, hvorpå det var stillet op, den trussel, der i og for sig lå i det, og, når man endelig ville dementere, at det så kommer på så sent et tidspunkt, at der næppe er tid til at udbrede det med samme virkning, som det ville have fået, hvis dette dementi var udkommet ret omgående — eller rettere, man burde ikke, når man foretager en husholdningsudsendelse, lade den slags fejl indgå, og man må tilgive os, hvis vi fortsat har den opfattelse, at det var bevidst man søgte at virke vildledende.

Det ærede medlem var endvidere inde på spørgsmålet om sammenligning mellem Statsbanepersonalets Sygekasse og andre fagkasser. Dertil vil jeg gerne sige, at jeg i mit indlæg gjorde opmærksom på, at der var en forskel på forskellige områder, men at vi med hensyn til denne kasse var villige til at overveje, om den skulle bestå, hvorimod andre blev nedlagt. Jeg har altså ikke med disse bemærkninger villet komme ind på disse kassers struktur i forhold til dennes, men mine bemærkninger

[Peter Larsen.]

var alene dikteret af, at vi ønskede, at der skulle være så lige vilkår som muligt på disse områder.

Den højtærede minister ville gerne i udvalget oplyse om administrationsudgifterne, og det vil jeg takke for. Men samtidig gjorde ministeren den bemærkning, at han ikke håbede, at min tanke om en fuld ligestilling med hensyn til det offentlige tilskud — jeg tænker her på administrationsudgifterne — skulle realiseres. Det er jeg i og for sig ked af, for når man nu har bygget enhedsordningen så langt frem, som man har gjort, også længere, end vi fra venstres side kunne ønske, synes jeg, at på de felter, hvor man har lov til fortsat at virke, må det være under fuld ligestilling. Når jeg gjorde den bemærkning, at vi ikke ville røre ved jernbanelægernes specielle forhold vedrørende frirejser, er der hermed givet en indrømmelse til disse specielle forhold. Men hvis det viser sig — og det var det, jeg spurgte om — at statsbanernes tilskud til administrationen her beløber sig til over en halv mill. kr., synes jeg nok det er tilskud af en størrelsesorden, som betinger, at vi må se lidt nærmere på disse spørgsmål og overveje, hvilke veje vi må gå for at nå den ligestilling, der er vort mål.

Dernæst kom den højtærede minister med den interessante udtalelse vedrørende sygekassernes pjece, at ministeren ikke i socialministeriet havde set pjecen, men at han havde set den og — jeg tror nok, den højtærede minister brugte det udtryk: læst den som borger i Roskilde. Det er ret interessant, for det, jeg efterlyste, var jo ikke alene ministerens, men også Roskildeborgerens syn på, hvordan denne pjece var udformet. Nu er det jo så let at dække sig ind under, at man ikke har studeret den; men mon ikke ministeren har lagt mærke til den presseomtale, der har været af disse ting, og mon ikke det har foranlediget ministeren til at kigge lidt nærmere på, om disse pressemeddelelser var rigtige? Da jeg lægger megen vægt på, hvad den højtærede minister har at sige i denne sag, håber jeg stadig på, at han, åbent som det ærede medlem hr. Mørk, vil stå op og beklage og på rette sted gøre opmærksom på, at der havde indsnegget sig en fejl, som er dybt beklagelig,

når den ses på baggrund af hele debatten om vor sygekassepolitik.

Ninn-Hansen: Det ærede medlem hr. Mørk har ganske ret i, at der i sygeforsikringskommissionen var enighed om, at det ville være rigtigt, at der blev udsendt en meddelelse om det nærmere indhold af den nye lov, når en sådan engang blev vedtaget. Det er også det, der, så vidt jeg kan forstå, er sket med sygekassernes udsendelse af den pågældende pjece, og det skal selvfølgelig ikke bebrejdes sygekasserne, at de giver en orientering. Det eneste, der bebrejdes sygekasserne i denne forbindelse, er, at der er givet en urigtig orientering. Det ærede medlem hr. Mørk har indrømmet, at det var en urigtig orientering. Det ærede medlem sagde det på en måde, så jeg kun kan glæde mig over hele den redelige måde, hvorpå han gav udtryk for, at der var sket en fejl, som sygekasserne beklager. Men når det ærede medlem selv gør opmærksom på, at det ikke er nogen tilfældighed, at denne pjece udsendes, men at man har fundet det hensigtsmæssigt, at det sker, undrer det mig, at den højtærede socialminister ikke har været mere interesseret i pjecens indhold, end at det har været en tilfældighed, at den højtærede minister har set det. Det ville dog have været rimeligt, om den højtærede minister straks havde reageret, da han blev oplyst om, at indholdet ikke var rigtigt, og at det ikke skulle være nu — lang tid efter — at der kommer en beklagelse. Jeg synes, det ville have været den højtærede ministers opgave at foranledige en rettelse udsendt for længe siden ved en henvendelse til sygekasserne herom.

Det ærede medlem fru Grethe Philip ønskede ikke ved denne lejlighed at drøfte sygeforsikringsloven, og det skal jeg ikke bebrejde det ærede medlem. Det kan der måske blive lejlighed til ved anden behandling, hvis vi da ikke forinden har fundet en ordning, der gør forholdene for fortsættelseskasserne mindre uheldige, end de er i øjeblikket. Det ærede medlem afviste ikke min anmodning om i det udvalg, der bliver nedsat til behandling af dette lovforslag, at behandle spørgsmålet om fortsættelseskassernes stilling. Jeg regner med, at jeg kan tage det som et tilsagn fra det ærede

[Ninn-Hansen.]

medlem og hendes partis side om at ville medvirke hertil. Jeg beder det ærede medlem sige til, hvis det modsatte skulle være tilfældet. Jeg har forstået, at det ærede medlem ikke vil drøfte sagen ved denne lejlighed, men at vi kan drøfte den i udvalget, og jeg håber da, at det ærede medlem vil gøre det på grundlag af den landsrådsudtalelse, det ærede medlem har medvirket til at vedtage i det radikale venstre, således at man opretholder fortsættelseskassernes virksomhed på en sådan måde, at medlemmerne får mulighed for at blive i fortsættelseskasserne.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard fremsatte nogle bemærkninger, som jeg ikke nærmere skal komme ind på, da det ærede medlem vist ikke kan være til stede nu. Jeg vil blot sige, at hvis det ærede medlem ikke har haft lejlighed til at se de uheldige virkninger af den nye sygeforsikringslov for fortsættelseskassernes vedkommende, synes jeg dog, at det ærede medlem må gøres mere bekendt med, hvilke tab af medlemmer fortsættelseskasserne har på grund af den ordning, der er blevet med hensyn til dagpenge for sygelønsordningens vedkommende. Da vil, det håber jeg da, det ærede medlem kunne se, at der er sket en helt anden udvikling end den, han havde regnet med, da han stemte for loven. Jeg håber altså, at han vil medvirke til, at vi får et positivt samarbejde med det ærede medlem fru Grethe Philip for at få ændret dette forhold.

Den højtærede socialminister afviste heller ikke den tanke, at vi i det udvalg, der bliver nedsat, kunne drøfte ændringer i sygeforsikringsloven. Den højtærede minister gjorde med rette opmærksom på, at der jo ikke er lang tid til lovens ikrafttræden, men det er vel heller ikke således, at vi nødvendigvis behøver at tage en egentlig ændring af sygekasseloven inden 1. april. Hvis der er parlamentarisk enighed om, at denne ændring, der kan give fortsættelseskasserne en bedre stilling i forhold til sygekasserne,

skal foretages, er det vel tilstrækkeligt at meddele dette. Så kan vi vel tage os den nødvendige tid til at gennemføre den fornødne ændring i sygeforsikringsloven på grundlag af et forslag til ændring, som jeg håber den højtærede minister selv vil fremsætte.

Den højtærede minister svarede mig ikke på mit spørgsmål om, hvorledes han ser på det forhold, at man i dag opløser fortsættelseskasser uden at spørge medlemmerne. Jeg spurgte ikke alene om, hvordan det forholdt sig med ministerens tilsynsmyndighed i denne forbindelse, jeg spurgte ligeud og ganske jævnt, hvordan den højtærede minister ser på det forhold, at fortsættelseskassernes repræsentantskaber vedtager opløsning af kasserne uden at spørge medlemmerne derom.

Grethe Philip: For at der ikke skal opstå nogen misforståelse, vil jeg gerne over for det ærede medlem hr. Ninn-Hansen præcisere, at jeg naturligvis er meget villig til i det udvalg, som jeg regner med vil blive nedsat, at drøfte spørgsmål vedrørende det lovforslag, vi her har til behandling, men at jeg ikke på forhånd kan give noget tilsagn om i den forbindelse at ville tage en generel debat op om fortsættelsesygekasserne.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen: Nej, en generel debat ser jeg heller ingen grund til; deri er jeg ganske enig med det ærede medlem fru Grethe Philip. Det, jeg gerne ville have lov at drøfte i udvalget, og det, mange gerne vil drøfte med det ærede medlem i udvalget, er blot spørgsmålet vedrørende sygelønsordningen for fortsættelseskassernes vedkommende. Der foreligger et konkret udarbejdet forslag derom, som blev stillet ved anden behandling af sygeforsikringslovforslaget. Jeg ved ikke, om det ærede medlem finder det forslag rigtigt, men jeg er sikker på, at det ærede medlem hr. Baunsgaard

[Ninn-Hansen.]

under de forhandlinger, der i sin tid blev ført med ministeren, også har stillet et forslag, som bedre måske kunne anvendes, således at man derigennem kunne dække forholdet og fortsættelseskasserne kom til at administrere sygelønsordningen. Det er kun om dét konkrete spørgsmål jeg håber på en positiv forhandling med det ærede medlem fru Grethe Philip.

Storgaard: Jeg har den opfattelse, at debatten i dag angående Statsbanepersonalets Sygekasse i nogen grad er som en storm i et glas vand. Når det ærede medlem hr. Peter Larsen mener, at jeg manglede bevisførelse for venstres uvilje mod tjenestemændene, så beklager jeg, at jeg bliver nødt til som gammel tillidsmand ved statsbanerne at gå 40 år tilbage i tiden. Da begyndte mit bekendtskab med partiet venstre; det var under Neergaards regering i 1920 — for ikke at forglemme 1926-29 under Madsen-Mygdal. Da mærkede alle vi tusinder af tjenestemænd, hvad det ville sige, at venstre var kommet til magten. Derfor tror jeg ikke det ærede medlem hr. Peter Larsen skal sige, at jeg mangler bevisførelse. Jeg skal ikke tage det høje tings tid med at gå ind på en drøftelse af partiet venstres stilling, men gjorde jeg det, tror jeg nok, at det ærede medlem hr. Peter Larsen ville forstå, at vi tjenestemænd har tit og ofte den opfattelse, at når det drejer sig om personalets ønsker, vises der en vis modvilje imod statstjenestemændene.

Socialministeren (Bomholt): Til det ærede medlem hr. Peter Larsen kan jeg sige, at jeg ikke behøver at studere pjecen, for jeg har taget standpunkt til, hvorvidt jeg skal i en fortsættelseskasse eller i en sygekasses B-afdeling. Jeg er nogenlunde kendt med dette i forvejen, har taget mit standpunkt og har indmeldt mig i sygekassens B-afdeling.

Da pjecen fremkom, fremkom der også, så vidt jeg kan erindre, en beklagelse på sygekassernes vegne fra forretningsfører H. C. Hansen, og det er vel også rigtigst, at det er fra den side en sådan beklagelse fremkommer. Jeg har ikke — det vil jeg gerne sige til det ærede medlem hr. Ninn-

Hansen — noget som helst ønske om at ændre sygeforsikringsloven og herunder sygelønsordningen.

(Kort bemærkning).

Peter Larsen: Jeg vil gerne gøre den korte bemærkning til det ærede medlem hr. Storgaard, der nu forsøgte at gå 40 år tilbage i tiden og påvise venstres stilling over for statstjenestemændene, at jeg synes, det var interessant at høre om de fæle venstremænd. Men det var det samme ærede medlem, der var med til at skaffe Esbjerg by en venstreborgmester, så helt galt står det vel ikke til med venstre.

(Kort bemærkning).

Ninn-Hansen: Jeg er helt klar over, at socialministeren ikke har noget ønske om at ændre sygeforsikringsloven. Den højtærede ministers meddelelse om sin egen overgang til sygekassen giver vel forklaringen. Det, jeg spurgte om, var imidlertid, om ministeren vil medvirke til en forhandling om spørgsmålet. Det er ikke så meget ministerens ønsker, jeg tænker på i øjeblikket, men hans vilje til forhandling.

(Kort bemærkning).

Storgaard: Når det ærede medlem hr. Peter Larsen siger, at jeg har selv været med til at skaffe Esbjerg en venstreborgmester, så er det rigtigst. Men jeg må dog også gøre det ærede medlem opmærksom på, at i en stor flok sorte får kan der vel være ét får, der ikke er sort.

Formanden: For en ordens skyld gør jeg opmærksom på, at det er forslag til lov om Statsbanepersonalets Sygekasse, der er til behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Waldemar Laursen: Da der under forhandlingen er fremsat ønske om udvalgsbehandling, foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlemmer af folketinget O. Mathiasen, Morten Lange, Aksel Larsen, Herluf Rasmussen og Skræppenborg-Nielsen har meddelt mig, at de ønsker mundtligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde.

Medlemmer af folketinget Henry Christensen, Damsgaard, Erik Eriksen, Fanger, From, Gottschalek-Hansen, Axel Kristensen, Poul Møller, Poul Sørensen og Thestrup har meddelt mig, at de ønsker mundtligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i lov om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd. (Om ændringer i pristalsberegningens grundlaget).

Udvalget angående forslag til lov om retslægerådet har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlem af folketinget Ib Thyregod har meddelt mig, at han ønsker til boligministeren at stille følgende spørgsmål:

„Agter boligministeren ved den endelige udformning af projektet vedrørende statens byggeri i Slotsholmsgade at ændre dette, således at der i højere grad — bl. a. i henseende til bygningshøjden — tages æstetiske hensyn til bygningernes indpasning i omgivelserne?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 10. marts, kl. 10 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om forhøjelse af tobaksafgifter.

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Om udvidet adgang til pension og hjælp).

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om Statsbanepersonalets Sygekasse.

5) *Spørgsmål om fremme af forespørgsel til udenrigsministeren af Per Hækkerup m. fl.*

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen.

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om regulering af fiskeriet i det nordøstlige Atlanterhav.

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ind- og udførsel af fisk.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om sundhedsvæsenet i Grønland.

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m. v.

Mødet hævet kl. 15²⁰.

43. møde.

Fredag den 10. marts kl. 10.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler landbrugsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst.*

Den nugældende lov af 1948 indeholder bestemmelser om kontrol med midlernes indhold, om forsøg med og om anerkendelse af bekæmpelsesmidler. Disse bestemmelser blev ved tillægsloven af 1954 suppleret med en bemyndigelse for landbrugsministeren til at fastsætte bestemmelser om fremstilling, ind- og udførsel, mærkning, forhandling, opbevaring og anvendelse m. v. af bekæmpelsesmidler med henblik på imødegåelse af faren for, at midlerne forvolder skade på mennesker og husdyr. Det fastsattes samtidig, at et af landbrugsministeren nedsat nævn på grundlag af en bedømmelse af giftvirkningen af de enkelte bekæmpelsesmidler fastsætter de for hvert enkelt middel fornødne bestemmelser. Tillægsloven indeholder endvidere bl. a. bemyndigelse for landbrugsministeren til at bringe lovens bestemmelser i anvendelse på kemiske og biologiske stoffer, som uden at være egentlige plantenæringsstoffer har eller angives at have indvirkning på planternes vækst eller udvikling.

Begrundelsen for de i tillægsloven indeholdte bestemmelser, der tager sigte på imødegåelse af den fare, som bekæmpelsesmidlerne frembyder for mennesker og husdyr, var, at giftlovens regler ikke kunne anses for hensigtsmæssige, for så vidt angår bekæmpelsesmidlerne, og det var formålet at skabe et system for salg og anvendelse

af disse midler, der både var mere betryggende og mere smidigt end giftlovens system.

Tidligere, da bekæmpelsesmidlerne var omfattet af giftlovgivningen, skulle køberne af giftige bekæmpelsesmidler aflevere en særlig giftrekvizition, og sælgeren skulle føre giftbøger over salg af midlerne. Til afløsning af disse bestemmelser blev der i medfør af den i tillægsloven indeholdte bemyndigelse ved bekendtgørelse nr. 325 af 1. november 1954 om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr fastsat en række bestemmelser til imødegåelse af giftfaren. Det er bl. a. fastsat, at intet bekæmpelsesmiddel må bringes i handelen eller anvendes erhvervsmæssigt, forinden det af giftnævnet er henført til en af fareklasserne X, A, B eller C, hvoraf fareklasse X omfatter de farligste midler og fareklasse C de mindst farlige. Endvidere skal nævnet godkende etikette og brugsanvisning for midlet.

Det var i tillægsloven bestemt, at den skulle optages til revision senest 2 år efter dens ikrafttræden. Revisionen blev imidlertid ved senere love udskudt til indeværende folketingssamling.

Da der fra flere sider var fremsat ønske om revision af forskellige bestemmelser i hovedloven, blev det besluttet at foretage en samlet revision af begge love, og der blev i 1959 nedsat et udvalg med den opgave at fremkomme med forslag til de ændringer i den omhandlede lovgivning, som i betragtning af de i den forløbne tid indvundne erfaringer skønnedes påkrævede eller hensigtsmæssige. Udvalget bestod af repræsentanter for indenrigsministeriet, landbrugsministeriet, sundhedsstyrelsen, landbo- og husmandsforeningerne, gartneri, frugtavl, havebrug, handel og industri samt fra en række sagkyndige organer under landbrugsministeriet.

Eksemplarer af den af udvalget afgivne betænkning er tidligere omdelt, og jeg skal henvise nærmere til det, der er anført i betænkningen. Det vil ses, at det fremsatte lovforslag i alt væsentligt svarer til det i betænkningen indeholdte lovudkast, der er udformet på grundlag af de nugældende love, men i forhold til disse indeholder forslag om en række nye eller ændrede bestemmelser.